

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 37 sołectw, w których zamieszkuje **8 083 mieszkańców**.

Wójtem Gminy jest Pan Władysław Brudek.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii został utworzony na mocy Uchwały Nr X/35/90 Gminnej Rady Narodowej w Bogorii z dnia 6 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej pod nazwą „Terenowy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii” oraz Zarządzenia Nr 1/90 Naczelnika Gminy w Bogorii z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii.

Ośrodek posiada własny REGON 292463720 i NIP 866-15-83-818.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii jest Pani Marta Bąk.

Ośrodek działa w oparciu o:

1. Statut uchwalony Uchwałą Nr XVI/154/04 Rady Gminy w Bogorii z dnia 6 sierpnia 2004 r. Zmian w Statucie dokonano: Uchwałą Nr XVII/164/04 Rady Gminy w Bogorii z dnia 29 września 2005 roku – dot. zatrudniania Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej oraz sposobu realizacji zadań gminy, Uchwałą Nr XXXIII/308/06 Rady Gminy w Bogorii z dnia 26 kwietnia 2006 r. – dodano zadania z zakresu ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej oraz stanowisko księgowej i zadania do realizacji, Uchwałą Nr XXX/194/09 Rady Gminy w Bogorii z dnia 31 marca 2009 r. – wprowadzono zadania z zakresu ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów;

W rozdziale I § 1 Statutu nieaktualne są publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej, a w § 4 i 5 nieaktualne zadania własne i zlecone realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Pełnomocnictwo udzielone przez Wójta Gminy Bogoria dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;

RV
10

SPS

3. Pełnomocnictwo udzielone przez Wójta Gminy Bogoria dla specjalisty pracy socjalnej Pani Ewy Włoch do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy od 1 czerwca 2013 r.;
4. Upoważnienie Nr Or.0052.7.2014 z dnia 10.09.2014 r. udzielone przez Wójta Gminy Bogoria dla specjalisty pracy socjalnej Pani Ewy Włoch do wykonywania wszystkich czynności związanych z funkcjonowaniem Ośrodka Pomocy Społecznej w przypadku nieobecności Kierownika OPS;
5. Uchwałę Nr XXVII/160/08 Rady Gminy w Bogorii z dnia 27 listopada 2008 roku w sprawie zasad sprawowania pogrzebu zmarłym przez Gminę Bogoria oraz zwrotu kosztów;
6. Uchwałę Nr XVII/165/2004 Rady Gminy w Bogorii z dnia 29 września 2004 roku w sprawie przyznawania i opłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
7. Uchwałę Nr XXXII/276/2014 Rady Gminy Bogoria z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
8. Uchwałę Nr XXXII/277/2014 Rady Gminy Bogoria z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
9. Uchwałę Nr XXXII/278/2014 Rady Gminy Bogoria z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
10. Uchwałę Nr XXXIII/289/2014 Rady Gminy Bogoria z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria na lata 2014 – 2020;
11. Uchwałę Nr XVII/146/2012 Rady Gminy Bogoria z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie zlecenia realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – zadanie zlecono OPS.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 244/2015 z dnia 19 marca 2015 roku, wydane z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 243/2015 z dnia 19 marca 2015 roku, wydane z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Dziennika kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii pod poz. 1/2015.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23 - 25 marca 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015, poz. 332).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii mieści się w budynku będącym własnością Urzędu Gminy w Bogorii, przy ulicy Rynek 7, tel. 15 867-40-11. Zajmuje pięć pomieszczeń usytuowanych na piętrze, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Trzech pracowników socjalnych zajmuje jeden pokój, ale jest pomieszczenie, które może służyć do indywidualnych rozmów z klientem.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Staszowie Oddział Bogoria.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 6 pracowników, w tym kierownik, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych i opiekunka specjalistyczna na ½ etatu (Zał. Nr 1 – Tabela dot. kadry Ośrodka Pomocy Społecznej).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 8 083/4 = 2 021

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 021 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U z 2013., poz. 135).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2014 wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2014 roku przyznano dla 53 osób, w tym dla 43 osób samotnych na łączną kwotę 230 344 zł. Za 42 osoby opłacono składkę zdrowotną na kwotę 17 698 zł. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacano dla 48 osób, a za 39 osób opłacana jest składka zdrowotna.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

PS.8210.12.2013; PS.8210.29.2012; PS.8210.31.2012; PS.8210.1.2014; PS.8210.30.2013; PS.8210.16.2013; PS.8210.35.8.2011 oraz zmiany wysokości świadczenia – PS.8210.6.2012, PS.8210.33.2012, PS.8210.37.2013 i PS.8210.12.2014; PS.8210.16.2014; PS.8210.15.2014; PS.8210.15.2013; PS.8210.8.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty mają pieczętę wpływu.

W podstawie prawnej odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie kierownika do wydawania decyzji administracyjnych. Przy powyższych aktach prawnych przywołano aktualne publikatory, ale brak daty wydania k.p.a. Ponadto brak ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz. U z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.), w oparciu o którą odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W kilku decyzjach w sentencji nie określono okresu przyznania świadczenia lub terminu, do którego przyznano świadczenie.

W toku kontroli stwierdzono, że w 2 przypadkach PS.8210.15.2014 i PS.8210.8.2014 zasiłek stały został przyznany niezgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej – od daty złożenia wniosku, a nie od początku miesiąca, choć uprawnienia klientów obejmowały cały miesiąc.

Ponadto w sprawdzonych decyzjach, które podpisała Pani Ewa Włoch – specjalista pracy socjalnej, w podstawie prawnej przywołano Pełnomocnictwo Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, pomimo tego, że Pani Włoch posiada imienne Pełnomocnictwo Wójta do podpisywania decyzji.

Zastrzeżenia zespołu kontrolującego wzbudził fakt, iż w kilku przypadkach jedna osoba przeprowadziła wywiad środowiskowy, zatwierdziła plan pomocy i podpisała decyzję przyznającą pomoc.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W rubryce wywiadu „praca socjalna” pracownicy socjalni wpisywali „przeprowadzenie wywiadu w celu przyznania pomocy w formie”, a nie jaka była faktycznie prowadzona praca socjalna.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy w większości klienci odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt datą i podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii (Załącznik Nr 2) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2014 wynika, iż w 2014 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano dla 20 osób na kwotę 27 368 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłku okresowego udzielono 9 osobom. Wysokość świadczeń wypłacana jest zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej przez budżet państwa, a w kilku przypadkach stwierdzono również środki z budżetu gminy.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.8211.5.2015; PS.8211.18.2014; PS.8211.25.2014; PS.8211.32.2014; PS.8211.9.2014; PS.8211.9.2015; PS.8211.24.2014; PS.8211.20.2014; PS.8211.19.2014; PS.8211.26.2014; PS.8211.35.2014.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniały aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przywołano rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji. Natomiast brak daty wydania k.p.a.

Decyzjom administracyjnym, których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W części skontrolowanych decyzji, w podstawie prawnej przywołane było Pełnomocnictwo Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, a decyzje podpisywała Pani Ewa Włoch – specjalista pracy socjalnej, która posiada imienne Pełnomocnictwo Wójta do podpisywania decyzji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, kserokopie decyzji administracyjnych o wysokości pobieranych świadczeń rodzinnych, oświadczenia klientów.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS w Bogorii oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2014 roku wynika, iż w 2014 roku pomocy w ramach Programu wieloletniego udzielono ogółem dla 1 287 osób. Ogólny koszt Programu w tym okresie wyniósł 754 892 zł, w tym dotacja celowa 603 408 zł oraz środki własne gminy 151 484 zł. Pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla 577 osób, w tym dla 113 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, dla 389 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 75 pozostałych osób. W 2014 roku do dnia kontroli zasiłku celowego w ramach Programu udzielono 249 rodzinom. Od stycznia 2015 roku do dnia kontroli z pomocy celowej skorzystało 99 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Bogoria:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci	
				2014 r.	2015 r.
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Bogorii – Publiczne Gimnazjum	obiad	3,50 zł	90	88
2.	Liceum Ogólnokształcące w Bogorii	obiad	3,50 zł	40	40
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bogorii	obiad	3,20 zł	106	103
4.	Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowicach	obiad	3,20 zł	31	44
5.	Zespół Placówek Oświatowych w Szczeglicach	obiad	3,20 zł	40	40
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu	obiad	8,00 zł	41	30
7.	Publiczne Przedszkole w Bogorii	całodzienne wyżywienie	3,20 zł	28	20
8.	Publiczne Przedszkole w Moszynach	całodzienne wyżywienie	3,20 zł	15	10
9.	Publiczne Przedszkole w Kiełczynie	całodzienne wyżywienie	3,20 zł	14	8

10.	Publiczne Przedszkole w Jurkowicach	całodzienne wyżywienie	3,20 zł	29	16
11.	Publiczne Przedszkole w Szczeglicach	całodzienne wyżywienie	3,20 zł	24	16
	RAZEM			458	415

Dyrektorzy szkół w 2014 roku dodatkowo zgłosili potrzebę dożywiania 84 dzieci, a w 2015 roku 64 dzieci (bez wywiadu).

Na dzień kontroli Ośrodek finansuje również koszt posiłku 39 dzieci, które uczęszczają do 9 szkół i przedszkoli poza terenem Gminy Bogoria. W roku 2014 Ośrodek opłacał posiłki dla 44 dzieci z 14 placówek. Koszt posiłku wynosi od 3,20 zł do 3,50 zł.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Bogoria dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje jadalnia, z której w 2014 roku korzystało 70 dorosłych osób. Koszt obiadu wynosił 8 zł. W roku bieżącym do dnia kontroli posiłek w jadalni otrzymuje 67 osób.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.8212.1290.2014; PS.8212.556.2014; PS.8212.425.2014; PS.8212.1147.2014;
PS.8212.7.2014; PS.8212.293.2015; PS.8212.628.2014; PS.8212.285.2015;
PS.8212.276.2015; PS.8212.469.2014; PS.8212.1157.2014; PS.8212.6.2015

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.8212.121.2014; PS.8212.553.2014; PS.8212.38.2015; PS.8212.70.2014;
PS.8212.1141.2014; PS.8212.784.2014; PS.8212.204.2014; PS.8212.86.2014,
PS.8212.963.2014.

Zastrzeżenia budzą sprawy: PS.8212.1134.2014 i PS.8212.113.2015, gdzie został źle wyliczony dochód z gospodarstwa rolnego, ale nie ma to wpływu na zasadność i celowość udzielonej pomocy.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy: ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady

Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, uchwał Rady Gminy w Bogorii dotyczących dożywiania; ponadto zostało przywołane upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji.

Decyzjom administracyjnym, których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, w większości przypadków nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W części skontrolowanych decyzji, w podstawie prawnej przywołane było Pełnomocnictwo Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, a decyzje podpisywała Pani Ewa Włoch – specjalista pracy socjalnej, która posiada imienne Pełnomocnictwo Wójta do podpisywania decyzji.

W decyzjach przyznających zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności nie określono miesiąca, za jaki przyznano świadczenia.

W skontrolowanych aktach osób, które spełniały kryteria dochodowe do 100% Ośrodek nie przedłużał pisemnie terminu załatwienia sprawy i wydawał decyzje dopiero po podjęciu uchwał przez Radę Gminy. Zdaniem kontrolujących Ośrodek powinien wydać decyzję administracyjną przyznającą pomoc nie oczekując na podjęcie uchwał m.in. dotyczących podwyższenia kryteriów dochodowych w dożywianiu – w załączeniu wyjaśnienie Kierownika OPS w tej sprawie (Zał. Nr 3).

Zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych uzależnione są od sytuacji materialnej rodziny, od ilości osób w rodzinie oraz od ilości wniosków i środków finansowych, jakimi w danym okresie dysponuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Bogorii przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków

i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych

Kontrolowana jednostka w roku 2014 udzieliła 14 osobom zasiłków celowych i 6 osobom specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki te przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, pokrycie całości lub części kosztów zakupu leków, żywności, opału, odzieży. Potrzeby takie jak zakup leków i leczenie potwierdzane były imiennymi fakturami. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłek celowy otrzymało 15 osób i 1 osoba specjalny zasiłek celowy.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

PS.8212.296.2015; PS.8212.1072.2014; PS.8212.1068.2014.

Zasiłki celowe specjalne:

PS.8212.870.2014; PS.8212.520.2014; PS.8212.6.2014; PS.8212.1170.2014;
PS.8212.296.2015; PS.8212.1367.2014; PS.8212.344.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy: ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto przywołano upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji. Natomiast brak daty wydania k.p.a.

Decyzjom administracyjnym, których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W części skontrolowanych decyzji, w podstawie prawnej przywołane było Pełnomocnictwo Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, a decyzje podpisywała Pani Ewa Włoch – specjalista pracy socjalnej, która posiada imienne Pełnomocnictwo Wójta do podpisywania decyzji.

W części decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak było miesiąca, za który przyznane było świadczenie. Ponadto kilka zasiłków specjalnych celowych była wypłacana osobie lub rodzinie w wysokości przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki te nie podlegały zwrotowi.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii nie realizuje usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc, w związku z powyższym nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie tej formy pomocy (Załącznik Nr 4 – Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2014 i 2015 roku usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęte były 3 osoby, przy czym w 2015 r. jedna osoba zrezygnowała z tej formy pomocy. Usługi wykonuje opiekunka specjalistyczna zatrudniona na ½ etatu, posiadająca ukończony kurs opiekunki społecznej oraz odpowiedni staż pracy. Decyzje administracyjne wydawane są na ½ roku.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.8225.5.2014; PS.8225.7.2014; PS.8225.2.2015; PS.8225.5.2015 – zakończenie realizacji usług; PS.8225.1.2014; PS.8225.4.2014; PS.8225.8.2014; PS.8225.6.2014; PS.8225.9.2014.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, oświadczenia o stanie majątkowym, zaświadczenia lekarskie.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych przytoczono aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, wpisano rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji. Natomiast brak daty wydania k.p.a. oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W sentencji i uzasadnieniu decyzji administracyjnych zawarte są m. in.: okres świadczenia usług, liczba dni w tygodniu i liczba przyznanych godzin dziennie, koszt 1 godziny usługi, termin i miejsce dokonywania wpłat, miesięczna wysokość odpłatności.

Do zasadności udzielonej pomocy zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Z informacji udzielonej przez Kierownika OPS w Bogorii oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za 2014 roku wynika, iż w 2014 roku w domach pomocy społecznej przebywało 28 mieszkańców gminy, a koszt pobytu wyniósł 513 032 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych prowadzona jest w głównej mierze z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zadania pracowników socjalnych koncentrują się na rozwiązywaniu takich problemów jak: bezdomność, ubóstwo, ochrona zdrowia, alkoholizm, bezrobocie, przemoc. Pracą socjalną w 2014 roku objęte były 362 rodziny.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje m in.: z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, służbą zdrowia, szkołami, domem pomocy społecznej, zakładem opiekuńczo – leczniczym, sądem, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej, w 2014 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli tylko 7 kontraktów, w tym 6 w ramach PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie to zostało zlecone na mocy Uchwały Nr XVII/146/2012 Rady Gminy Bogoria z dnia 28 czerwca 2012 roku.

Gmina posiada opracowany program wspierania rodziny na lata 2013 - 2015, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/220/2013 Rady Gminy Bogoria z dnia 25 czerwca 2013 r.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest na ½ etatu asystent rodziny, który w 2014 miał pod opieką 4 rodziny - 15 dzieci. OPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W 2015 roku do dnia kontroli asystent rodziny pracuje z 6 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Bogorii ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, specjalistycznych usług opiekuńczych, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Natomiast stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 021 mieszkańców.

W Statucie OPS w § 4 i 5 widnieją nieaktualne zadania własne i zlecony realizowane przez Ośrodek oraz w § 1 publikatory przytoczonych ustaw.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przytoczono aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, ale brak było daty wydania k.p.a.

W decyzjach na zasiłki stałe brak ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz. U z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.), w oparciu o którą odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W decyzjach przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wpisano rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, ale brak rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego oraz poinformowanie klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W kilku decyzjach na zasiłki stałe w sentencji nie określono okresu przyznania świadczenia lub terminu, do którego przyznano świadczenie.

Stwierdzono, że w 2 sprawach PS.8210.15.2014 i PS.8210.8.2014 zasiłek stały został przyznany niezgodnie z art. 106 ustawy o pomocy społecznej – od daty złożenia wniosku, a nie od początku miesiąca, choć uprawnienia klientów obejmowały cały miesiąc.

W sprawdzonych decyzjach dotyczących wszystkich form pomocy, które podpisała Pani Ewa Włoch – specjalista pracy socjalnej, w podstawie prawnej przywołano Pełnomocnictwo Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, pomimo tego, że Pani Włoch posiada imienne Pełnomocnictwo Wójta do podpisywania decyzji.

Zastrzeżenia zespołu kontrolującego wzbudził fakt, iż w kilku przypadkach jedna osoba przeprowadziła wywiad środowiskowy, zatwierdziła plan pomocy i podpisała decyzję przyznającą pomoc.

W decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe oraz zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności nie określono miesiąca, za jaki przyznano świadczenie.

Ustalono, że część zasiłków specjalnych celowych była wypłacana osobie lub rodzinie w wysokości przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, czyli niezgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej.

W wywiadach pracownicy socjalni nie wpisują faktycznie wykonanej pracy socjalnej, a ograniczają się do napisania np. „przeprowadzenie wywiadu w celu przyznania pomocy”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że OPS w Bogorii nie wykorzystuje, poza PO KL, kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

Pozytywnym jest, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Bogoria dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenił także fakt, iż w kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 6 rodzin.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
3. Wyjaśnienie Kierownika OPS w sprawie decyzji przyznających posilek.
4. Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

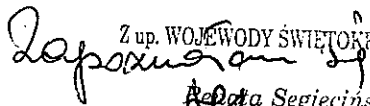
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracoń
2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 21 kwietnia 2015 r.

Ze strony kontrolowanej:

Z upoważnienia Wójta

Marta Bąk
KIEROWNIK OŚRODKA

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Beata Segiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
28-210 Bogoria, Rynek 7
woj. świętokrzyskie
tel./fax (15) 867 40 11
NIP 866-15-83-818, REGON 292463720